

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 253 – juli 2024

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- [Wet betaalbare huur aangenomen en in werking per 1 juli 2024](#) 1
- [IBO-rapport Pensioenopbouw in balans](#) 2

Vraag van de maand

- [Hoeveel revisierente betaal ik bij afkoop van mijn ODV?](#) 3

Wetgeving en beleid

- [Voortgang behandeling Wet herziening bedrag ineens](#) 4
- [Nieuw verzamelbesluit kapitaalverzekeringen, SEW en BEW](#) 4

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

- [Overzicht](#) 5
- [V&A jaarruimteberekening](#) 6

Jurisprudentie

- [Uitkeringen stamrecht inwoner VS vanaf 2018 belast in Nederland](#) 7
 - [Gecedeerde AOV-uitkeringen belast](#) 8
 - [Startersvrijstelling voor woning die meer dan zes maanden als hoofdverblijf dient](#) 9
 - [Overzicht recente jurisprudentie](#) 10
-

Fiscaal Juridische Signalen

Wet betaalbare huur aangenomen en in werking per 1 juli 2024

De Wet betaalbare huur, waarmee meer mensen een betaalbare huurwoning zouden moeten kunnen krijgen, is door de Eerste Kamer aangenomen en inmiddels goeddeels in werking getreden.

[Wet betaalbare huur, Stb. 2024, 193](#)

De Eerste Kamer heeft het voorstel Wet betaalbare huur op 25 juni 2024 aangenomen. De wet is goeddeels per 1 juli 2024 in werking getreden ([Stb. 2024, 197](#)). Deze wet regelt dat meer mensen een betaalbare huurwoning kunnen krijgen met een huurprijs die past bij de kwaliteit van de woning. Het woningwaarderingssysteem uit de sociale huursector wordt verplicht voor de vrije huursector tot een huurwaarde van € 1123. Verder krijgen huurders in het middensegment toegang tot de Huurcommissie voor geschillen over bijvoorbeeld de huurprijs, servicekosten of het onderhoud van de woning. De regulering van de middenhuur gaat gelden voor nieuwe huurcontracten zolang daar noodzaak toe is.

IBO-rapport Pensioenopbouw in balans

Voormalig minister Schouten van Armoedebeleid, Participatie en Pensioen biedt het rapport 'Pensioenopbouw in balans' aan de Tweede Kamer aan. De belangrijkste conclusie is dat het Nederlandse pensioensysteem voor de meeste werkenden leidt tot voldoende inkomen na pensionering.

[IBO-rapport Pensioenopbouw in balans, juni 2024](#)

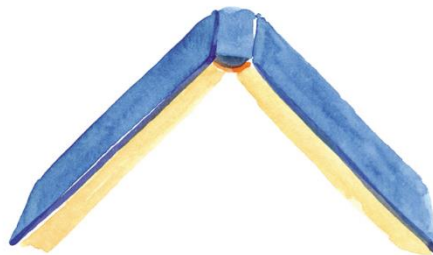
Bij brief van 27 juni 2024 heeft voormalig minister Schouten van Armoedebeleid, Participatie en Pensioen het rapport van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Pensioenopbouw in balans aangeboden aan de Tweede Kamer. Het onderstaande overzicht uit dit rapport (p. 6) vat het onderzoeksrapport samen.

Conclusies	Beleidsdoelen en randvoorwaarden
 Het huidige pensioenstelsel is effectief in het voorkomen van armoede voor mensen die gedurende hun levensloop in Nederland wonen. Mensen met een onzekere positie op de arbeidsmarkt lukt het vaker niet om na hun pensioen de levensstandaard te behouden. Veel huishoudens en met name zelfstandigen kunnen vaak alleen de levensstandaard behouden door het vermogen in hun eigen woning aan te spreken. Verschillende typen werkenden sparen op verschillende manieren voor hun pensioen, dit zorgt voor een ongelijk speelveld. De fiscale facilitering maakt het voor veel werkenden mogelijk om te sparen voor een goed pensioen, tegelijkertijd is er een risico op overstimulering voor groepen die al veel hebben.	Beleidsdoelen 1 Voorkomen van armoede onder ouderen 2 Behoud van levensstandaard na pensionering Randvoorwaarden 1 Een gelijk speelveld tussen verschillende typen werkenden 2 Een houdbaar pensioenstelsel 3 Macro-economische stabiliteit
Aanbevelingen	
Basisadvies: Gezien de hoofdconclusie beveelt deze IBO geen ingrijpende wijzigingen aan in het pensioenstelsel. Met vijf aanbevelingen wordt de komende jaren zicht gehouden op de ontwikkelingen. Op basis daarvan wordt bezien of aanvullend ingrijpen nodig is.	3 Laat het overheidsbeleid op pensioenen beter aansluiten op de belevingswereld van burgers en beleidsmakers. Voer vervolgonderzoek uit om toekomstig pensioenbeleid te richten op nettovervangingsratio's in plaats van bruto vervangingsratio's.
1 Voer maatregelen op verschillende beleids-terreinen in, zoals maatregelen uit het arbeidsmarktpakket, de Wet toekomst pensioenen, en maatregelen rond de woningmarkt. Deze kunnen er (zowel direct als indirect) aan bijdragen dat meer groepen een adequaat pensioen opbouwen.	4 Vereenvoudig het pensioenstelsel en beperk het aantal regelingen voor groepen die relatief veel pensioen opbouwen. Schaf daarom het nettopensioen en de nettolijfrente af.
2 Monitor de pensioensituatie van bepaalde groepen nauwlettend. Verschillende ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de mate van pensioenopbouw en wanneer bepaalde groepen langdurig te weinig pensioen opbouwen kunnen de consequenties groot zijn.	5 Start met betere informatievoorziening over pensioen. De maatregelen richten zich op werkgevers ten behoeve van hun werknemers en op zelfstandigen. De betere informatievoorziening bestaat uit het inzichtelijk maken van de werkgeversbijdrage op de loonstrook en het informeren van ondernemers via de KvK over het pensioen.

Belang voor de praktijk

Of de aanbevelingen uit dit rapport door het nieuwe kabinet worden opgepakt, valt op dit moment nog niet aan te geven. Voor wat betreft eventuele wettelijke maatregelen wijzen wij op de [fichebundel](#) bij dit rapport. Daarin zijn onder meer de volgende maatregelen genoemd:

- Fiscalisering van de AOW-premie
- Verlagen van het maximum opbouwpercentage in de tweede en derde pijler van 30% naar 24%
- Afschaffen van nettopensioen en nettolijfrente
- Introductie van een pensioenplicht, met of zonder standaard uitvoerder
- Verkorten van de AOW-opbouwperiode van 50 jaar naar 40 jaar

Vraag van de maand

Hoeveel revisierente betaal ik bij afkoop van mijn ODV?

Vraag

Ik heb vanaf de jaren '90 pensioen in eigen beheer opgebouwd. In 2017 heb ik deze pensioenverplichting omgezet naar een oudedagsverplichting (ODV). De fiscale balanswaarde bedroeg op dat moment € 275.000. Op 4 juni 2019 heb ik de ODV door afstorting op een lijfrenterekening omgezet in een lijfrente aanspraak. De storting bedroeg toen € 280.000. Ik heb mijn lijfrente aanspraak op 1 december 2023 afgekocht. Het tegoed op mijn lijfrenterekening bedroeg toen € 300.000. Ben ik over deze afkoop naast belastingheffing ook nog 20% revisierente verschuldigd?

Antwoord

Bij afkoop van een lijfrente aanspraak ben je revisierente verschuldigd. Dit is opgenomen in [art. 3.133 lid 2 Wet IB 2001](#) en [art. 30i lid 1 en 2 AWR](#). De revisierente die je moet betalen is het laagste van de volgende twee bedragen:

- 20% van het opgenomen lijfrentetegoed; of
- De revisierente die wordt berekend op basis van de tegenbewijsregeling

De tegenbewijsregeling is neergelegd in [art. 30i lid 3 AWR](#). Van deze regeling kan gebruik worden gemaakt als de lijfrente aanspraak minder dan 10 jaar voor het jaar waarin de afkoop heeft plaatsgevonden, is ontstaan. Bij de tegenbewijsregeling wordt een berekening gemaakt van het rentenadeel dat de Belastingdienst heeft geleden, omdat er – achteraf gezien ten onrechte – lijfrenteaftrek is genoten waardoor er te weinig inkomstenbelasting is betaald. Als de op die manier berekende belastingrente lager uitvalt dan 20% van het opgenomen tegoed op moment van deblokking/afkoop, dan wordt dit lagere bedrag in rekening gebracht.

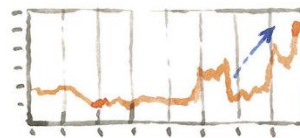
In een recent Kennisgroepstandpunt van de Kennisgroep verzekeringsproducten en assurantebelasting en de Kennisgroep formeel recht ([KG:070:2024:4](#)), is het standpunt ingenomen dat voor de tegenbewijsregeling een nieuwe aanspraak ontstaat bij de geruisloze omzetting van een ODV in een lijfrenterekening. In jouw geval vond de omzetting in 2019 plaats. Nu er anno 2024 nog geen 10 jaar zijn verstreken, kun je gebruik maken van de tegenbewijsregeling. Voor de berekening mag de aanwendingswaarde van de ODV worden gebruikt als fictieve premieaftrek.

De berekening van de te betalen belastingrente via de tegenbewijsregeling kan op eenvoudige wijze worden gemaakt via het hulpmiddel dat de Belastingdienst daarvoor beschikbaar heeft gesteld: [Revisierente berekenen over de afkoop van uw lijfrente \(belastingdienst.nl\)](#). Met de uitgangspunten uit jouw casus berekent het hulpmiddel dat je € 19.603 aan revisierente moet betalen. Dit is aanzienlijk lager dan 20% van € 300.000 = € 60.000 die je zou moeten betalen zonder toepassing van de tegenbewijsregeling.

Let op! Je moet een verzoek doen om toepassing van de tegenbewijsregeling. Dit doe je door in je aangifte het berekende bedrag aan verschuldigde revisierente in te vullen. De berekening kun je het beste bewaren. De Belastingdienst kan hier om vragen.

Belang voor de praktijk

Met dit standpunt hebben adviseurs een mooi financieel planningsinstrument in handen om de ODV fiscaalvriendelijk via de lijfrenteroute af te kopen. Door de ODV immers onmiddellijk, of in ieder geval zo kort mogelijk na de omzetting af te kopen, ontloopt men grotendeels de heffing van 20% revisierente. Het is niet ondenkbaar dat dit standpunt er toe zal leiden dat meer DGA's er voor gaan kiezen om hun ODV af te kopen. De vraag is of dit dan aanleiding geeft tot reparatiewetgeving. De tijd zal het ons leren.

Ten grondslag aan de berekening van de revisierente volgens de tegenbewijsregeling ligt onder meer de belastingrente. Hoe deze belastingrente zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld kun je vinden op de [site](#) van de Belastingdienst. Voor de heffing van inkomstenbelasting bedraagt deze momenteel maar liefst 7,5%, zowel voor te betalen als te vergoeden belastingrente.

Wetgeving en Beleid

Voortgang behandeling Wet herziening bedrag ineens

De plenaire behandeling van de Wet herziening bedrag ineens staat gepland op 2 september aanstaande.

[Wijziging van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen in verband met de herziening van de mogelijkheid tot afkoop in de vorm van een bedrag ineens alsmede tot wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 \(Wet herziening bedrag ineens\) \(36154\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Het plenair debat over de Wet herziening bedrag ineens zal plaatsvinden op 2 september, de eerste dag waarop de Tweede Kamer terug is van reces. Het is de vraag of de laatst beoogde datum van inwerkingtreding per 1 januari 2025 ([Verzamelbrief pensioenonderwerpen najaar 2023 aan de Tweede Kamer van 9 november 2023, referentie 2023-00005386482023](#)) nog steeds realistisch is. Na 2 september weten we meer.

Nieuw verzamelbesluit kapitaalverzekeringen, SEW en BEW

De staatssecretaris van Financiën heeft een nieuw verzamelbesluit kapitaalverzekering eigen woning (KEW), spaarrekening eigen woning (SEW), beleggingsrecht eigen woning (BEW), en vóór 1 januari 2001 bestaande kapitaalverzekeringen in box 3 gepubliceerd.

[Besluit van 5 juli 2024, nr. 2024-216483, Stcrt. 2024, 22825](#)

Er is een nieuw verzamelbesluit over kapitaalverzekeringen, de SEW en het BEW verschenen. Het nieuwe besluit vervangt het eerdere verzamelbesluit van [15 mei 2017, nr. 2017-81019, Stcrt. 2017, 28246](#). In dit oude besluit waren zowel beleidsmatige onderwerpen opgenomen als onderwerpen met een toelichtend karakter. De onderwerpen met een toelichtend karakter zijn niet meer in het nieuwe besluit opgenomen. Verder is een aantal standpunten vervallen omdat die naar mening van de staatssecretaris op dit moment geen belang meer hebben. De wijzigingen in de onderwerpen die wel opgenomen zijn, betreffen overwegend tekstuele aanpassingen, waarmee geen inhoudelijke wijziging is beoogd.

De enige inhoudelijke wijziging in dit besluit ten opzichte van het besluit uit 2017 betreft een verruiming met betrekking tot de bandbreedte-eis bij een kapitaalverzekering of SEW die is gekoppeld aan de eigenwoningschuld (onderdeel 3.1.1). Waar in het besluit van 2017 alleen goedkeuring werd gegeven

voor overschrijding van de bandbreedte van 1:10 bij premiewijzigingen die verband houden met een 'te lage' rentestand, geldt de goedkeuring in het nieuwe besluit ook bij premie-aanpassingen buiten de bandbreedte ten gevolge van een 'te hoge' rentestand.

Belang voor de praktijk

De vervallen onderdelen uit het oude besluit met een toelichtend karakter publiceert de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting als kennisgroepstandpunt op de site [Kennisgroepen \(belastingdienst.nl\)](https://www.belastingdienst.nl/kennisgroepen). Voor zover er standpunten zijn vervallen die – achteraf – nog goedkeuringen bevatten die relevant zijn, geeft de staatssecretaris aan dat het ingetrokken besluit uit 2017 nog kan worden toegepast.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

datum	kennisgroep	omschrijving	link	trefwoord(en)
25-06-2024	Aanmerkelijk belang	Meenemen hypotheek en excessief lenen	KG:003:2024:10	Lening Eigenwoningschuld Excessief lenen
25-06-2024	IBR IB niet-winst/LB/PH aanslag	Erwerbsminderungs-rente in verdrag NL-D	KG:041:2024:18	Erwerbsminderungs-rente Pensioen Internationaal
27-06-2024	Kennisgroep belastingplicht en kwalificatie rechtsvormen	Kwalificatie van pensioenvermogen Pensionstreuhand	KG:211:2024:10	Pensionstreuhand Pensioen Internationaal
10-07-2024	Kennisgroep VP&A Kennisgroep formeel recht	Revisierente bij afkoop lijfrente voortgekomen uit ODV	KG:070:2024:4	Lijfrente Oudedagsverplichting Revisierente Afkoop
10-07-2024	Kennisgroep VP&A	V&A berekening jaarruimte	KG:070:2024:3	Jaarruimte Pensioenaangroei Lijfrente
10-07-2024	Kennisgroep OZ	Moment niet voldoen kamerverhuurvrijstelling	KG:051:2024:11	Kamerverhuur-vrijstelling Eigen woning
10-07-2024	Kennisgroep Successiewet	Bevoordeling bij verstrekken onzakelijke lening aan een bv	KG:063:2024:9	Schenking Lening
17-07-2024	CAP	Overzicht u-rendementen en marktrenten	Nieuwsbericht 17-07-2024	U-rendementen Marktrenten

Het overzicht is bijgewerkt tot en met 26 juli 2024.

V&A jaarruimteberekening

De kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting geeft een toelichting op het verwerken van de pensioenopbouw bij het berekenen van de jaarruimte. Afhankelijk van de situatie kan deze verwerking sinds de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen op drie manieren plaatsvinden.

[Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting van de Belastingdienst, KG:070:2024:3](#)

De Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting van de Belastingdienst heeft een standpunt gepubliceerd waarin de kennisgroep een aantal vragen beantwoordt over de verwerking van de pensioenaangroei in de berekening van de jaarruimte. Met de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen vorig jaar kan deze verwerking, afhankelijk van de situatie, op drie manieren plaatsvinden, te weten:

1. Pensioenimputatie 'oude stijl': zo lang de pensioenregeling nog niet is aangepast aan de Wet toekomst pensioenen (Wtp, [Stb. 2023, 216](#)) bedraagt de vermindering vanwege pensioenopbouw 6,27 maal de aangroei van het ouderdomspensioen als gevolg van de toename van diensttijd, de zogeheten factor A. Dit volgt uit [art. 10a.25 lid 1 Wet IB 2001](#).
2. Pensioenimputatie voor een leeftijdsafhankelijke premieregeling ex [art. 220e Pensioenwet](#): de maximale hoogte van deze premie wordt bepaald door [art. 38r Wet LB 1964](#), de hiermee samenhangende pensioenaangroei door [art. 10a.25 lid 2 Wet IB 2001](#).
3. Pensioenimputatie 'nieuwe stijl': zodra op een pensioenregeling het regime van de Wtp van toepassing is, geldt dat de premies voor het ouderdomspensioen en het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum rechtstreeks in mindering komen op 30% van de premiegrondslag ([art. 3.127 lid 4 Wet IB 2001](#)).

Belang voor de praktijk

Het gaat hier niet zozeer om een 'echt' standpunt van de Belastingdienst maar eerder om een toelichting op de wijze waarop de pensioenimputatie voor de drie genoemde categorieën van pensioenregelingen plaatsvindt. Alles valt of staat natuurlijk met de informatievoorziening van de pensioenuitvoerder. Deze voor het maken van de jaarruimteberekening relevante informatie kan de deelnemer terugvinden op het Uniform PensioenOverzicht (UPO). De pensioenuitvoerder publiceert het UPO in de regel op de internetsite binnen de eigen klantomgeving.

Op dit moment zijn verreweg de meeste pensioenregelingen nog niet aangepast aan het regime van de Wtp. Dit betekent voor de meeste deelnemers dat zij bij de berekening van de jaarruimte een pensioenimputatie 'oude stijl' moeten toepassen.

Momenteel bedraagt de jaarruimte in de basis 30% van de premiegrondslag. In vergelijking met de jaarruimte vóór 2023 heeft de Wtp een aanzienlijke verruiming van de opbouw mogelijkheden gebracht. Dat is terecht. Mensen die geen of weinig pensioen opbouwen – de zogeheten witte en grijze vlekken – worden hiermee in staat gesteld een oudedagsvoorziening te vormen die grosso modo niet hoeft onder te doen voor een werkgeverspensioenregeling. Toch zijn er al weer 'boze plannen' om de opbouwruimte (in de tweede en derde pijler) te beperken door het percentage van 30% te verlagen naar 24%. Zie daarvoor ook het in deze nieuwsbrief besproken IBO-rapport [Pensioenopbouw in balans](#), en dan in het bijzonder onderdeel 4.8 van de [fichebundel](#). Het verlagen van dit percentage gaat in tegen de afspraken die met de sociale partners zijn gemaakt.

Jurisprudentie

Uitkeringen stamrecht inwoner VS vanaf 2018 belast in Nederland

Hof Den Haag oordeelt dat sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel. De uitkering uit een stamrecht aan een inwoner van de VS is in 2017 ten onrechte tot het belastbaar inkomen gerekend.

[Hof Den Haag 21 mei 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:850](#)

Een man heeft in 2007 zijn ontslagvergoeding ondergebracht in een stamrecht-BV. In februari 2017 emigreert hij naar de Verenigde Staten en ontvangt vanaf dat moment stamrechtuitkeringen uit zijn in Nederland gevestigde BV. In 2017 ontvangt hij een bedrag van € 1.672.248 uit de BV en in 2018 € 1.463.217. De inspecteur rekent beide uitkeringen tot het belastbaar inkomen van de man in Nederland.

Voor de uitkering uit 2017 oordeelt het hof dat sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel. Deze conclusie is gebaseerd op een eerdere uitspraak van Hof Den Haag ([Hof Den Haag 7 november 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:2727](#)). De feiten die een rol speelden bij deze uitspraak kwamen in grote lijnen overeen met de onderhavige casus:

- Een niet-inwoner van Nederland ontvangt in 2017 een uitkering uit zijn stamrecht-BV
- De Belastingdienst heeft geen verdragsverklaring afgegeven
- De inspecteur rekent de in 2017 ontvangen stamrechtuitkering tot het belastbaar inkomen.

In de hofuitspraak uit 2023 is het hof het met een man uit Malta eens dat sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel. De man vergelijkt zichzelf met belastingplichtigen met een uitkering uit een stamrecht die, in tegenstelling tot hij zelf, wél een verdragsverklaring van de belastinginspecteur hebben ontvangen. Deze belastingplichtigen hebben namelijk een brief van de Belastingdienst gekregen. In die brief staat dat de eerder afgegeven verdragsverklaring vanaf 1 januari 2018 niet meer van toepassing is. Dit naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad van 19 mei 2017 ([ECLI:NL:HR:2017:913](#)) waardoor de heffing in internationaal verband over stamrechtuitkeringen is gewijzigd. Voor belastingplichtigen die deze brief hebben ontvangen worden de stamrechtuitkeringen pas vanaf 1 januari 2018 belast in Nederland.

Maar zowel bij de man uit Malta als de man uit de Verenigde Staten wordt de stamrechtuitkering door de Belastingdienst in 2017 wél al tot het belastbaar inkomen gerekend. Dit zou niet het geval zijn geweest als de Belastingdienst een verdragsverklaring had afgegeven. Het hof oordeelt dan ook dat de inspecteur in beide gevallen ten nadele is afgeweken van begunstigend beleid, dat wel gold voor belastingplichtigen die in een vergelijkbare situatie verkeren. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel voor de uitkering uit 2017 slaagt. De uitkering in 2017 wordt niet in de belastingheffing in Nederland betrokken.

De man is van mening dat heffing over de uitkering uit 2018 ook achterwege moet blijven. Hij doet daarbij een beroep op het vertrouwensbeginsel. Dit beroep slaagt niet. Het hof is van mening dat de man niet voldoende aannemelijk kan maken dat de Belastingdienst toezeggingen of uitspraken heeft gedaan waaruit de man zou kunnen afleiden dat belastingheffing over de uitkering in 2018 niet aan de orde zou zijn.

Belang voor de praktijk

Uitkeringen uit een goudenhanddrukstamrecht vallen in de regel onder het verdragsartikel over niet-zelfstandige arbeid. Hier zou dat dan zijn [art. 16 van het Belastingverdrag Nederland-Verenigde Staten](#). Alleen als de ontslagvergoeding is afgestemd op, en ertoe strekt te voorzien in de behoefte aan levensonderhoud vanaf de datum van beëindiging van de dienstbetrekking tot het bereiken

van de pensioengerechtigde leeftijd ('overbruggingspensioen'), kan sprake zijn van toepassing van het pensioenartikel van [art. 19 lid 1 Verdrag](#). De heffing is dan toegewezen aan het woonland. Hetzelfde geldt als de ontslagvergoeding is toegekend als verbetering van onvoldoende pensioenrechten. In onderhavig geval achtte het hof onvoldoende bewezen dat de stamrechtuitkeringen kwalificeren als soortgelijk aan pensioen. Daarbij tilt het hof zwaar aan het feit dat het volledige stamrechtkapitaal is uitgekeerd in twee jaar, en ruim voordat belanghebbende de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

Gecedeerde AOV-uitkeringen belast

Rechtbank Den Haag oordeelt dat de inspecteur de door een ondernemer gecedeerde uitkeringen van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) terecht heeft belast als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

[Rechtbank Den Haag 31 mei 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:8422](#)

Een man is zelfstandig ondernemer. In 2015 krijgt hij een fietsongeluk. Hij heeft een ongevallenverzekering. Die verzekering geeft hem recht op een daggeldvergoeding van € 78 per dag. De man cedeert zijn vordering op de verzekeraar aan een derde. Volgens de inspecteur zijn de uitkeringen bij de man belast. De inspecteur betreft de uitkeringen die de verzekeraar in 2018 heeft gedaan in de aanslag inkomstenbelasting over dat jaar van de man. De man is het hier niet mee eens. Rechtbank Den Haag moet oordelen of de inspecteur de uitkeringen terecht heeft belast.

Volgens de rechtbank heeft de inspecteur de uitkeringen terecht belast bij de man als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. Dat deze zijn vordering heeft gecedeerd, is een bestedingshandeling. Daarom moeten de uitkeringen geacht bij de man te zijn opgekomen.

De man heeft verder nog gesteld dat de uitkeringen, als deze bij hem belast zijn, belast moeten worden als winst uit onderneming en niet als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. De rechtbank gaat ook daar niet in mee. De verzekeringsuitkeringen hangen onvoldoende samen met de onderneming van de man. Het uitkeringsrecht is immers ontstaan door een fietsongeval in privé. De door de man gesloten verzekering is een verzekering die niet zozeer ziet op arbeidsongeschiktheid ontstaan door bedrijfs- en beroepsongevallen, maar op arbeidsongeschiktheid op welke wijze dan ook ontstaan. Volgens de rechtbank zijn uitkeringen uit een dergelijke verzekering geen winst uit onderneming. De rechtbank verwerpt het beroep van de man.

Belang voor de praktijk

De inkomensbronnen 'winst uit onderneming' ([art. 3.2 Wet IB 2001](#)) en 'belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen' ([art. 3.100 Wet IB 2001](#)) vallen beide in box 1. De vraag is dan: wat maakt het uit? Het voor de man voordelige verschil zit in de toepassing van de MKB-winstvrijstelling ([art. 3.79a Wet IB 2001](#)). Deze regeling laat 13,31% (2024) van de winst vrij van belastingheffing. Als de uitkeringen tot de winst uit onderneming belast zouden zijn, is 13,31% daarvan vrijgesteld. In 2018 bedroeg het percentage van de MKB-winstvrijstelling zelfs nog iets meer, 14%. Er zijn plannen om de MKB-winstvrijstelling per 2025 te verlagen naar 12,03%. Zie daarvoor ook de [Voorjaarsnota 2024](#), p. 68.

De vordering van de man op de verzekeraar is, zoals dat zo mooi heet, aan hem verknocht. Terecht oordeelt de rechtbank dat deze uitkeringen bij hem geacht worden te zijn opgekomen. De inspecteur heeft die uitkeringen daarom ook terecht bij hem belast, ondanks dat de man deze uitkeringen zelf nooit 'echt' ontvangen heeft.

De uitkeringen van de AOV zijn dus belast. De keerzijde is dat de premies hiervoor fiscaal aftrekbaar zijn als uitgaven voor inkomensvoorzieningen ([art. 3.124 Wet IB 2001](#)). Het is overigens mogelijk dat een AOV in box 3 valt door niet periodieke uitkeringen maar een eenmalige uitkering te verzekeren. In dat geval zijn de premies niet aftrekbaar en de uitkeringen niet belast. Een juiste polisredactie is voor

een box 3-behandeling essentieel. In onderdeel 3.2.2 van het [besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, Stcrt. 2019, 30558](#), is daarvan een voorbeeld gegeven: "Ter zake van tijdelijke arbeidsongeschiktheid is verzekerd een bij het einde van de arbeidsongeschiktheid verschuldigd wordende som, waarvan de grootte wordt bepaald door de in deze polis vermelde dagbedragen te vermenigvuldigen met de in dagen uitgedrukte duur van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid. De verzekeraar is bevoegd op de verzekerde som voorschotten uit te betalen."

Nationale-Nederlanden (en Movir) heeft geen AOV-product in box 3.

Startersvrijstelling voor woning die meer dan zes maanden als hoofdverblijf dient

Een vrouw koopt samen met haar partner een woning. Volgens Rechtbank Zeeland-West-Brabant komt de vrouw in aanmerking voor de startersvrijstelling overdrachtsbelasting, ondanks dat zij de woning maar tijdelijk bewoont.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 12 juni 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:3944](#)

Een vrouw en haar partner kopen in maart 2022 een perceel bouwgrond om daarop een woning te laten bouwen. In november 2022 kopen zij nog een andere woning voor € 240.000. Deze laatste woning kopen zij ter overbrugging van de periode tot aan oplevering van de nieuwbouwwoning. Het is op het moment van aankoop van die overbruggingswoning nog onbekend wanneer de nieuwbouwwoning wordt opgeleverd. Voor Rechtbank Zeeland-West-Brabant is in geschil of de startersvrijstelling voor de overdrachtsbelasting van toepassing is op de 'overbruggingswoning' ([art. 15 lid 1 onderdeel p Wet op belastingen van rechtsverkeer](#)). Volgens de inspecteur staat de tijdelijke bewoning van die overbruggingswoning hieraan in de weg.

De rechtbank is het daar niet mee eens. Volgens de rechtbank komt de vrouw in aanmerking voor de startersvrijstelling. Dit omdat zij de woning daadwerkelijk minimaal een half jaar als hoofdverblijf heeft gebruikt. Dat zij slechts voor bepaalde tijd in de woning woont, leidt er niet toe dat zij de woning slechts tijdelijk als hoofdverblijf is gaan gebruiken. Nu de startersvrijstelling van toepassing is, heeft de vrouw recht op een teruggaaf overdrachtsbelasting van € 9600.

Belang voor de praktijk

Volgens de inspecteur kwalificeerde de woning niet voor de startersvrijstelling omdat deze niet als hoofdverblijf ging dienen. Als dat uitgangspunt juist zou zijn, dan is óók het 2%-tarief overdrachtsbelasting niet van toepassing, maar het in 2018 geldende 8%-tarief. Aan de toepassing van het 2%-tarief wordt immers ook de eis gesteld dat de woning als hoofdverblijf gaat dienen, dezelfde eis dus als voor de toepassing van de startersvrijstelling. De heffing van € 9600 overdrachtsbelasting correspondeert met een 50%-aandeel in de woning van de vrouw (= $8\% \times 50\% \times € 240.000$). Inmiddels is het tarief overdrachtsbelasting zelfs 10,4% zodat de overdrachtsbelasting voor de vrouw in 2024 € 12.480 zou hebben bedragen als de inspecteur gelijk zou hebben gekregen.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een opsomming van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Afkoop pensioen en lijfrente voor accountant met hoge schuld aan BV

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 30 mei 2024, nr. ECLI:NL:RBZWB:2024:3599](#)

Een BV heeft een pensioenverplichting en een lijfrenteverplichting jegens haar directeur-groootaandeelhouder (dga). De BV heeft forse geldleningen verstrekt aan de dga. De leningen zijn onzakelijk. De dga kan deze leningen niet terugbetalen. De inspecteur belast de pensioen- en lijfrenteaanspraken. De rechtbank oordeelt dat de aanslagen niet te hoog zijn vastgesteld.

Afkoop lijfrente of opname spaarrekening

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 7 juni 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:3814](#)

Een man sluit in 1999 een lijfrenteverzekering. In 2020 koopt hij zijn lijfrente-afpraak af. Volgens de man is de afkoopsom onbelast omdat hij nooit de bedoeling heeft gehad een lijfrente te sluiten. De rechtbank verwerpt het beroep van de man.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Gerda Lagarde – Ferd Beukers – Frits Turenhout – Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2024 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden